

РЕЦЕНЗІЇ

**ЕПІЧНЕ ПОЛОТНО УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА
XX СТОРІЧЧЯ****Здражко А. Є., Мазур О. В.****Українське перекладознавство XX сторіччя: бібліографія / ЛНУ імені
Івана Франка, НТШ; уклад Тарас Шмігер. – Львів, 2013. – 626 с.**

Українське буремне сьогодення – це історичний час, коли невпинно стверджується національна самосвідомість нашого народу, час, коли наша держава веде активний діалог із світом, даруючи здобутки власної культури та приймаючи щедри дарунки культури інших народів. Очевидно, що такий діалог неможливий без посередництва перекладу. Очевидно також, що серед здобутків, якими Україна збагачує світову культуросферу, провідне місце посідає наука в цілому та перекладознавство зокрема. Адже на теренах нашої Батьківщини переклад завжди був чимось більшим, ніж інструментом мовного та культурного посередництва, перебираючи на себе націєтворчу функцію та виступаючи засобом ствердження окремішності та збереження української мови.

Бібліографічний покажчик "Українське перекладознавство XX сторіччя" п. Тараса Шмігера – доказ виключної ролі перекладу в історії України, своєрідний літопис сторічного діалогу зі світом, складений розвідками славетних подвижників рідної культури – українських письменників, перекладачів та перекладознавців. Саме "у світовому контексті" розглядає автор "бібліографії перекладознавчих досліджень" [1, с. 24–29], називаючи їх "дзеркалом українства в світі" [1, с. 21].

На важливості створення бібліографій наголошують як зарубіжні (Дж. Картер, Ф. Баверз, Ф. Гаскел, Р. Блум, Дж. Гейтз, Гр. Малер), так і вітчизняні дослідники (Р. Зорівчак, М. Стріха, Л. Коломієць, О. Васишин, Н. Стрішенець, Яр Славутич), називаючи такі дослідження "чи не єдиним способом підбору матеріалу з певної теми" [2, с. 129–130], наголошуючи, що бібліографія "скорочує механічний та найвиснажливіший етап дослідження – процес вивчення покажчиків та баз даних для того, щоб знайти необхідну інформацію" [3, с. ix]. Книга "Українське перекладознавство XX сторіччя" полегшує науковий перекладознавчий пошук через наявність іменного, тематичного та мовного покажчиків.

Бібліографія дає можливість дослідити вплив державно-політичних подій тасоціально-економічних чинників на становлення й розвиток українського перекладознавства. Наприклад, таблиця "Український геноцид – публікації за 1917–1939 рр." наочно демонструє як створення Української Народної Республіки та українізація позитивно вплинули на кількість теоретичних публікацій, а політичні репресії 1930-х рр., навпаки, супроводжувалися занепадом теоретичного осмислення проблем перекладу.

Праця п. Т. Шмігера також дає можливість розглянути розвиток українського перекладознавства в динаміці. На початку XX ст. простежується лише зародження зацікавленості перекладознавчими питаннями: у 1908 р. опубліковано шість теоретичних роздумів про переклад, у 1918 р. – вісім. Але вже наприкінці століття українські теоретики перекладу щороку видають друком понад 100 теоретичних перекладознавчих праць: статей, брошур, книг.

Слід відзначити, що коло тем, окреслених у книзі "Українське перекладознавство XX сторіччя", значно ширше за заявлену в назві бібліографічну складову. Довідник містить багато роздумів автора з дотичних перекладознавчих питань. Цікавим є погляд автора-укладача на класифікацію перекладознавства з огляду проблематики сьогодення щодо вмісту тієї або іншої галузі науки (усний vs письмовий переклад, "переклад-як-процес" vs "переклад-як-результат", авторське право vs плагіат тощо) [1, с. 37–39]. Докладний тематичний покажчик [1,

с. 601–617] по суті є унаочненням думок дослідника з приводу таксономії перекладознавства.

Тим самим рецензована бібліографія перетворюється зі звичного каталогу перекладознавчих досліджень, поданого в діяхронічному зрізі, на епічне полотно українського перекладознавства ХХ ст.

Література

1. Українське перекладознавство ХХ сторіччя : бібліографія / ЛНУ імені Івана Франка, НТШ ; уклад Тарас Шмігер. – Львів, 2013. – 626 с.
2. Gates J. K. Guide to the Use of Libraries and Information Sources / Jean Key Gates. – 7th ed. – New York : McGraw-Hill, Inc., 1994. – 338 p.
3. Mahler G. Contemporary Canadian Politics: An Annotated Bibliography, 1970-1987/ Gregory Mahler. – New York: Greenwood Press, 1988. – 414 с.